

Sam Fröjdö – projektdirigent 2013

L: Berätta om dig själv och din musikaliska bakgrund?

S: Jag är född (1976) och uppvuxen i Kronoby i Österbotten, det femte barnet i syskonskara av sex barn. Samtliga musicerande, de facto, även om endast jag och brorsan Mikael kom att syssla med musiken på en mer seriös nivå. Det musikaliska örat ärvde vi av min morfar, Henry, som var spelman i Ytteresse.

I ett hem som ofta fylldes av toner – från systemens pianoövningar, till brorsornas fiol- och dragspelsmusik, en stereo som dundrade ut rockmusik – stod det tidigt skrivet att intresset för musiken var näst intill oundvikligt. Det var speciellt rockmusiken jag uppmärksammade, dess råa energi, de bankande trummorna, skivomslagen, allt kom snabbt att bli en livsstil. Några

instrumentlektioner var det inte fråga om i början, intresset vid den tiden låg inte i den biten av det hela. Garageband, det var den tidens melodi! Och visst fanns det andra unga i hembygden som ville starta band med mig, även om dessa var rätt mycket äldre än jag. Jag hade nämligen efter ett antal gitarrlektioner visat betydligt större talang för trummor och slagverk. Sådana växte inte på träd i Kronoby vid den tiden. Slagverket kom att bli mitt instrument, och är det på mångahanda vis ännu idag; freelance-spelningar, slagverksundervisning, osv.

Jag gav mig tidigt av från Kronoby för att påbörja banan som musikstuderande. Lappfjärds folkhögskola, Jakobstads konservatorium, Åbo Konservatorium samt Åbo Akademi (musikvetenskap) kom att bli de läroanstalter där jag skulle tillbringa åren 1992 – 2006. Oftast med iver, även om jag snabbt kom underfund med att jag ville lägga min energi på den klassiska musiken. Även om poppen, rocken, jazzen aldrig lämnade mig. Jag är verksam i Åbo sedan hösten 2000.

I nästan nio år har jag drivit föreningen Åbo School of rock i Åbo (grundad 2008). Detta som föreståndare, som lärare och föreläsare i de olika ämnen som föreningen erbjuder barn och vuxna. Under den tiden har jag även verkat som musiker, som aktiv kompositör (t.ex. mässan *Requiem för levande och döda*, 2013, och kammaroperan för barn *Vita Damen*, samt konstnärligt ledarskap för Åbolands Kammarkör samma år, samt kompositionskonsert 2008, 2009 och 2015). I skrivandets stund fungerar jag – vid

sidan om rockskolan och timlärartjänsten i Arbis – som dirigent för manskören ÅSMA.

L: Hur kom det sig att du blev Kammarkörens dirigent?

S: Kören kontaktade mig med en önskan om något som ursprungligen skulle bli ett Beach Boys-projekt. Man sökte en ledare med näsa för rytm. Resultatet blev något annat, men ett tillfredsställande sådant.

L: Vilka ambitioner hade du med ÅK?

S: Ambitionerna var höga från första början. Jag ville förverkliga en tanke om en ambitiös helhet som både såg bra ut på scenen, och som lät bra. Jag visste att kören hade potential, och tog fram arrangemang på låtar som i allra högsta grad inte var enkla. Jag är kanske inte den enklaste människan att arbeta med, detta ur den synvinkel att jag nödvändigtvis inte har helheten inristad i sten i början, utan låter allt leva rätt långt in i övningsskedet. Med all lycka präglas kammarkören av sångare som hugger i och hjälper till då framföranden närmar sig.

*L: Berätta om repertoarvalet med projektet *Ain't No Mountain High Enough* (2013)*

S: Jag ville åstadkomma en helhet som förde åhörarna med på en musikalisk resa i tiden. Allt emedan en kärlekshistoria fick ligga som grund för repertoarvalet. Showen tog oss från 1950-talet till nutid, och innehöll många stycken jag själv beundrat av orsak eller annan. Jag arrangerade själv flera av sångerna vi framförde under *Ain't no mountain high enough*, detta speciellt med dåvarande kammarkörens uppsättning i

åtanke. Vidare gjordes låtarna på så vis att en kompgrupp kunde finnas med i största delen av showens nummer.

Jag njöt av samarbetet med ÅK. Givande, upplysande. Det kändes rätt och riktigt, även om jag till en början kände att skorna jag skulle fylla efter den förre dirigenten var alldeles för stora. Jag tror jag åstadkom en annorlunda form av musikalisk gemenskap i kören, där ordet "tillsammans" var ett centralt sådant. I efterskott gläds jag också av de sociala kontakter jag knöt under mitt arbete med kören.

L: Hur tycker du att du har utvecklats som dirigent?

S: Ett enkelt svar vore: jag har utvecklats som dirigent. Blivit bättre. Övat. Lärt mig läsa, lyssna och leda på ett vis som är gott för såväl sångarna som mig själv. Och för musiken, framför allt.

L: Hur ser du på körlivets i Finland framtid? ÅK:s framtid?

S: Körlivet i Finland har visst och sant en framtid i Finland, om det livet bara tas om hand. Jag tror dock att vi rätt snabbt suger musten ur det livet om vi inte fostrar det med ny näring. Det är av stor vikt att körerna beställer ny musik av de många tonsättare som finns i Svenskfinland, allt för livsviktigt samarbete för alla parter. Utanför studentkörerna ser jag en tendens till större problem med nyrekrytering till körerna, detta betydande en alltjämt växande medelålder i lederna. Jag menar inte att äldre sångare på något sätt är till förtret för körlivet, men körerna som sådana riskerar gå om intet om inte nya sångare hoppar på. Nya verk, och

samarbete körerna/ensemblerna emellan
kunde verka som livselixir för musikkivet i
övrigt, och speciellt i Åboland.

ÅK är på rätt linje: med olika projekt skapar
man variationsrika helheter, och ger sångare
möjlighet att ta sig an den form av körmusik
man innerst inne vill göra. Fräschheten
bibehålls, och resultaten – som bekant –
oftast väldigt goda.

Intervjuare Lena Marander-Eklund

Fotograf: Kim Johansson